

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсустаълим вазирлиги

*5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик махсулотлари карантини
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари*

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети.
- Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14 » август даги 3 - сонли йигилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14 » август даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 410000 -Кишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Ҷавлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий хужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси худудида Малака талабинирасмий чоп этиш хуқуки Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигигатегишилдири.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи.....</i>	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши марака талабининг қўлланилиши.....</i>	4
1.1.2.	Марака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.....</i>	4
1.2.1.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг соҳалари.....</i>	4
1.2.2.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....</i>	4
1.2.3.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....</i>	5
1.2.4.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....</i>	5
2.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....</i>	6
2.1.	Умумий компетенциялар.....	6
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
2.3.	Касбий квалификациялар.....	7
3.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....</i>	7
3.1.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....</i>	7
3.2.	<i>5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми.....</i>	8
	Библиографик маълумотлар.....	9

1. 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки васиртқи таълим шаклларида амалга оширилади.

Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил килинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиши соҳаси

1.1.1. 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилини.

Малака талаби 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиши ва янгилаши, улар асосида самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор - ўқитувчилари;
- таълим йўналишининг ўкув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;
- бакалавриат битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳоланини амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;
- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;
- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;
- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;
- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётганabituriyentlar, уларнинг отоналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

-5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини фан ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси йўналиши бўлиб, ер, сув, энергетик ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланишини ошириш, ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасида амалга ошириладиган жараёнларини оптималлаштириш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш усул ва услублари. ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бўйича касбий фаолиятида амалга ошириладиган жараёнлар бўйича масалалар ечимларини ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини конуниятлари ва замонавий концепциялари асосида ишлаб чиқиши ва амалга ошириши билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини камраб олади.

1.2.2. 5411500–Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

–ер, сув, энергетик ва моддий – техника ресурслари, карантин касаллик ва зааркунандалар билан заарланган қишлоқ хўжалик экинлари, ўсимликларни карантин касалликлари қўзгатувчи микроорганизмлар, карантин зааркунандалар ва карантин

бегона ўтлар, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини омборхоналарда заарловчи заарли организмлар;

— ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасида кўлланиладиган кимёвий, биологик ва бошқа экологик хавфсиз кураш воситалари ва усуслари;

— ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасида кўлланиладиган ишлаб чиқариш жараёнлари, техника ва техник асбоб-ускуналар;

— илмий тадқиқот жараёнлари;

— ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳаси корхоналари ва ташкилотларининг бошқарув тизимлари;

1.2.3. 54111500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув
- ишлаб чиқариш-технологик;
- илмий-тадқиқот;
- лойиха-технологик;
- сервис хизматини кўрсатиш (агротехник тадбирлар бўйича маслаҳатлар бериш);

1.2.4. 54111500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари:

54111500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, обьектлари ва турларига мувофиқ бакалавриат битирувчиси қўйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқариш

Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасига тегишли технология ва техник воситалардан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичларини ҳисобга олиш ва баҳолаш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган моддий ва меҳнат ресурсларини режалаштириш;

- ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш;

- бошқарув қарорни қабул қилиш;

- замонавий ахборот технологиялар тизимларидан фойдаланган холда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш;

Ишлаб чиқариш-технологик фаолиятда:

- қишлоқ хўжалик ўсимликлари ва маҳсулотлари карантин организмларининг тарқалиш харитасидан фойдаланиш;

- қишлоқ хўжалик ўсимликлари ва маҳсулотларининг карантин заарли организмлари тур таркибини аниqlаш;

- ўсимликларни карантин касаллик, зааркунанда ва бегона ўтлардан химоя қилишини ташкил қилиш ва кўллаш;

- ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантинида самарали ва ресурстежамкор фаолиятни ташкил эта олиш;

замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда кенг қўллаш;

-илғор технологик жараёнларни құллаш; илмий асосланған тизимларни құллаш ва тавсия қилиш;

-янги самараги технологияларни ишлаб чиқиши ва оқилюна фойдаланиш;

университет ва унинг филиаллари ахборот-маслахат марказлари (extension center) оркали қишлоқ хұжалиги ишлаб чиқаришидаги тизимли муаммоларни аниклаш ҳамда уларни бартараф этиш бүйича “ахборот- маслахат маркази кафедра-қишлоқ хұжалиги ишлаб чиқарувчиси” тизимида иштирок этиши;

-табиий ресурсларни мухофаза қилиш ва ҳаёт фаолияти хафсизлиги қоидаларига риоя қилиш.

Илмий тадқиқот фаолиятида:

-дала тажрибаларда варианtlар ва такрорланишларни жойлаштириш, кузатувлар үтказиш;

-илмий иш хисоботи учун маълумотлар тайёрлаш;

-янги билимларни мустакил үзлаштириш, ўз устида ишлап ва илмий асосда иш фаолиятини ташкил этиши;

-қарор қабул қилиш, билимларни амалиётда құллаш, иш самарадорлиги ва сифатига жавоб бериш;

-республика ҳамда хорижда чоп этилган қишлоқ хұжалиги соҳаси ва үсимликлар ва махсулотлар карантинига оид илмий-техник ахборотларнинг илмий манбаларини үрганиш;

-Үсимликлар ва ва қишлоқ хұжалик махсулотлари карантини бүйича илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш;

-мавзу (топширик) бүйича илмий маълумотларни йиғиши, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш;

-илмий-тадқиқот натижаларини ва ишланмаларни амалиётта татбиқ этишде қатнашиш **қобиляйтларига эга бўлиши керак**.

Лойиҳавий-технологик фаолиятда:

-агробиоценозларда карантин заарли организмлар тарқалиш харитасини тузиш;

-үсимликларни карантин заарли организмлардан уйғунлашган химоя қилиш тизимини ишлаб чиқиши;

-қишлоқ хұжалик әкинларининг карантин касаллеклари, заарқунандалари ва бегона ўтларини пайдо бўлишини ҳамда тарқалишини башорат қилиш;

-Үсимликлар ва қишлоқ хұжалик махсулотлари карантини соҳасида зарур техника воситаларнинг тайёргарлигини текшириш, ишлаб чиқаришга энг самараги механизация воситаларини танлаш

-loyihalashтиришда замонавий коммуникацион, информатика ва компьютер технологияларидан фойдаланиш.

Сервис хизмат кўрсатишда:

-хизмат кўрсатиш соҳаси меъёрий- хукукий ҳужжатларидан фойдалана олиш;

-қишлоқ хұжалик әкинлари карантин касаллик, заарқунанда ва бегона ўтларига қарши бажариладиган тадбирларини Үсимликлар клиникасини ташкил этиши оркали бевосита амалга ошириш.

2. 54111500 – Үсимликлар ва қишлоқ хұжалик махсулотлари карантини таълим йўналиниши бўйича бакалаврларниң касбий компетенциясига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

-давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иктисодий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил қила олиш;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар мөхиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бүйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда хаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;

- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йигини, сакланни, қайта ишлани ва улардан фойдаланиши усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлани ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- соглом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввурга эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегинили бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- қишлоқ хўжалигида инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаши, “акли қишлоқ хўжалиги” (Smart agriculture) ва ракамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олини учун тайёрланадилар.

2.3. Касбий квалификациялар:

Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини инспектори, ўсимликлар фитосанитар назоратчisi, карантин чегара назорат инспектори, энтомолог, фитопатолог, герболог, фумигатор, ўсимликларни химоя қилиш сервис хизмати фаолияти, агроном, ўсимликларни химоя қилиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 54111500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 54111500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар:

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаптирилиши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқладиган.

Ўкув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бундан ўкув жараёни графиги, хафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Махсус фанлар, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Ҷавлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

қўшимча фанлар.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Үкув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 54111500 – Үсүмликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши үкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари үкув ишларини ўз ичига олган үкув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқариницдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соаттагача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишининг меъёрий муддати тўрт йил бўлгани ҳолда үкув жараёни 204 хафта давом этиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қуидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўкув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртқи таълим шакли учун*
назарий ва амалий таълим	63 - 70%	63 - 70%	63 - 70%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-	-	-
Аттестация	8 - 10%	8 - 10%	8 - 10%
Таътил	12 - 16%	12 - 16%	12 - 16%
Малакавий амалиёт	6 - 12%	6 - 12%	6 - 12%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-3%	2-3%

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гурӯҳ Т 55

OKC 01.040.01

Таянч сўзлар:

Ўсимиликлар ва кинилюқ хўжалик маҳсулотлари карантини, касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриатнинг асосий ўкув режаси ва фан дастури, ўкув жараёни, лойиха-технологик, педагогик, илмий-изланини, сервис хизмати, баҳолани, сифат назорати, мустақил таълим, технологик ишлаб чиқариши, ташкилий-бошқарув, малака амалиёти, битирув малакавий иш, давлат атестацияси, мустақил таълим, ўкув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий-тадқикот жараёнлари.

**5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
бакалавриат таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши**

Т.р.	Фанинг малакавий коди	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00		Табиий-илмий ва гуманитар фанлар	1770
1.01	МТМ1104	Математика	120
1.02	ФМ1104	Физика	120
1.03	КМ1106	Киме	180
1.04	БМ2204	Биология	120
1.05	БЎФМ 1210	Ботаника ва ўсимликлар физиологияси	300
1.06	ЎТМ1104	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	120
1.07	ФМ3106	Фалсафа	180
1.08	ЎТМ1106	Ўзбек (рус) тили	180
1.09	ХТМ1108	Хорижий тил	240
1.10	ЎҚМ1103	Ўзбек тилини соҳада қўлланилиши	90
1.11	ЖТМ1104	Жисмоний тарбия ва спорт	120
2.00		Умумкаебий фанлар	2430
2.01	ҚҲМММ 1207	Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва автоматлаштириш	210
2.02	ҚҲАҚТМ 1206	Қишлоқ хўжалигига ахборот-коммуникацион технологиялар	180
2.03	ЭАМММ 2207	Экология ва атроф мухит муҳофазаси	210
2.04	ТУПАМ 2309	Тупроқшунослик ва агрокимё	270
2.05	ДММ2308	Дехкончилик ва мелиорация	240
2.06	ЎШМ3306	Ўсимлиқшунослик	180
2.07	АГБТМ3306	Агробиотехнология	180
2.08	МСМ3308	Мевавилик ва сабзавотчилик	240
2.09	ҚМСҚИТМ 4308	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва кайта ишлаш технологияси	240
2.10	АБТЭБМ 3204	Агробизнесни ташкил этиш ва бошқариш	120
2.11	БҲСТМ3204	Бухгалтерия хисоби ва соликка тортиш	120
2.12	ҲФХМ2204	Хаёт фаолияти ҳавфсизлиги	120
	ТФЕ3204	Ташлов фанлари	120
3.00		Ихтисослиник фанлари	2070
3.01	УМЭЗМ2408	Умумий энтомология ва зоология	240
3.02	УМФММ 2408	Умумий фитопатология ва микробиология	240
3.03	ҚҲМИЭКТМ 2404	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари импорти ва экспортидаги тадбирлар	120
3.04	ЎМКФЭМ 3406	Ўсимликлар ва маҳсулотлар карантинида фитоэкспертиза	180
3.05	МИКМ3408	Микология	240
3.06	ҚҲЭЗОРОАМ 4406	Қишлоқ хўжалик экинлари заарарли организмлари ривожланишини олдиндан аниклаш	180
3.07	ЎКЗАРМ3406	Ўсимликларни карантин заараркунандалари	180
3.08	ЎҚҚАСМ 4406	Ўсимликларни карантин касаллilikлари	180
3.09	ҚҲЭНМ4406	Қишлоқ хўжалик энтомологияси	180
3.10	ҚҲФИТМ 4404	Қишлоқ хўжалик фитопатологияси	120
	ТФЕ4307	Ташлов фанлари	210
4.00	ҚФЕ4409	Қўшимча фанлар	270
		ЖАМИ	6540
	МАЛАММ 1422	Малакавий амалиёт Якуний давлат аттестацияси Аттестациялар	660
		ЖАМИ	660
		ҲАММАСИ	7200

Ўқув ишлари бўйича проректор, профессор

С.Я.Исламов

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат аграр университети

Ректор Б.Сулаймонов

2020 йил « 20 » июль

М.Ү.

Олий таълимни ривожлантириши
тадқиқотлари ва илғор технологияларини
татбик этиш маркази

Директор З.Хакимов

2020 йил « 20 » июль

М.Ү.

КЕЛИШИЛГАН:

Вазирлар Махкамаси хузуридаги
Ўсимликлар Карантини Давлат
инспекцияси

Бонлицъуринбосарн Б.Муродов

2020 йил « 30 » июль

М.Ү.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув
юртлари ва малака ошириши
бўлими бошлиғи

Бошлиғи Ш.Жоникулов

2020 йил « 30 » июль

М.Ү.

Ўсимликларни хизома қилиш илмий
тадқиқот инситути

Директор К.Маматов

2020 йил « 30 » июль

М.Ү.

**5411500 – Үсімліклар ва қишлоқ хұжалик маңсұлтлари карантини бакалавриат
тағымынан оқытушылардың жөндеу мүмкіндігін анықтауда**
Ишчи гурұх таркиби

T/ р	Ишчи гурұх раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойын	Имзо
1.	Ортиков У.	Үсімліклар қимояси, агрокимё ва тупроқшунослик факультетінің деканы, факультет бүйіч ішчи гурұх раиси	<i>Ортиков</i>
Аъзолари:			
2.	А.Холлиев.	Үсімліклар қимояси, агрокимё ва тупроқшунослик факультетінің УУК раиси, ішчи гурұх раиси ўринбосари	<i>Холлиев</i>
3.	М.Каримов	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси мудири, доцент	<i>М.Каримов</i>
4.	З.Асқарова.	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси доценти	<i>З.Асқарова</i>
5.	Г.Содикова.	Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси доценти	<i>Г.Содикова</i>
6.	А.Анорбаев.	Үсімліктарни қимоя қилиш кафедраси мудири, профессор	<i>Анорбаев</i>
7.	Б.Болтаев	Үсімліктарни қимоя қилиш кафедраси доценти	<i>Болтаев</i>
8.	Н.Иргашева	Үсімліктарни қимоя қилиш кафедраси ассистенти	<i>Н.Иргашева</i>
9.	У.Рахмонов	Қишлоқ хұжалиги фитопатологияси кафедраси мудири, доцент	<i>У.Рахмонов</i>
10.	Х.Нуралиев	Қишлоқ хұжалиги фитопатологияси кафедраси профессори	<i>Х.Нуралиев</i>
11.	Р.Гулмуродов	Қишлоқ хұжалиги фитопатологияси кафедраси профессори	<i>Р.Гулмуродов</i>
12.	У.Рахимов	Үсімліклар ва қишлоқ хұжалик маңсұлтларини карантини кафедраси мудири, профессор	<i>У.Рахимов</i>
13.	Н.Туфлиев	Үсімліклар ва қишлоқ хұжалик маңсұлтларини карантини кафедраси профессори	<i>Н.Туфлиев</i>
14.	Н.Шамуратова	Тошкент давлат аграр университеті Нұкус филиали Агрокимё, үсімліктар қимояси ва карантини кафедраси мудири	

Ректор Сулаймонов Б.А.

Үкүв шылары бүйіч проректор Исламов С.Я.

Декан Ортиков У.Д.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига
киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий
фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора) нинг ташкилот (корхона) лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Вазирлик (идора) нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
шифри	номи		
1	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилияtlарга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> -кишлоқ ҳўжалиги экинлари карантин организмлари (зааркунанда, касаллик, бегона ўт) систематикаси, морфологияси ва биологик хусусиятлари ҳамда уларга карши кураш чоралари тўғрисидаги билимларни пухта эгаллаши; -карантин организмларнинг тарқалиш ареали ва экологиясини ҳамда уларни ташки омилларга бўлган муносабатини яхши билиши; -ўсимликларни ҳимоя қилиш ва карантини тармоқларида касбий билимларни амалда қўллаш; -индивидуал ва гурухларда ишлашда қарорларни қабул қилиш; -фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида янги билимларни тезкор эгаллаш; -кишлоқ хўжалигига инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “аклли қишлоқ хўжалиги” (Smart agriculture) ва ракамлантирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш; -кишлоқ хўжалик экинлари билан банд бўлган майдонларда зааркунанда, касалликлар ва бегона ўтлар келтирадиган заарни ўрганиш ҳамда тахлил қилиш; -ўсимликларни карантин касаллик, зааркунанда ва бегона ўтлардан ҳимоя қилишини ташкил қилиш ва бошқариш; -кишлоқ хўжалик экинларининг карантин зааркунандалари ва касалликларини

		<p>пайдо булишини ҳамда тарқалишини башорат қилиш;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ўсимликларни карантин организмлардан химоя килиш учун техника ва механизмларнинг тайёрлигини текшириш, ишлаб чиқаришига энг самарали механизация воситаларини танлаш; - қишлоқ хўжалик экин майдонларида, боғларда, токзорларда карантин назоратини ўтказиш, экиш учун зарур уруғлик, мевали дараҳтлар кўчатлари, ўсимлик хом ашёлари, озик овқат маҳсулотларини турли карантин заарли организмлар билан заарланганлик даражасини билиш ва назорат қилиш; - ўсимликларни химоя килиш воситаларига бўлган эҳтиёжни хисоблаш ҳамда техник ҳужжатларни юритиш қобилиятига эга бўлишлари керак; - атроф муҳитни муҳофazа қилиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва қасбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак; - иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратларидан сифатни бошқариш бўйича фойдалана олиш; - инновацион гоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш.
2	5A411501	<p>Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини</p> <p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар кандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахассислиги бўйича магистр янада юкори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий-тадқиқот муассасаларида ишлаш; - ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасидаги қасбий билимларни илмий асосда қўллаш; - ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасидаги кўниқмаларни турли маҳсус амалий дастурий воситалардан фойдаланиб амалда қўллаш; - ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳаси бўйича инновацион гоялардан фойдаланган ҳолда энг самарали технологияларни илмий асосда жорий этиш; - ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини соҳасидаги фаолияти натижаларини тўғри баҳолай олиш; - ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантинининг назарий асосларини

ва улубларини билиш;

- ўсимликларни ва уларнинг маҳсулотларини заарловчи карантин ҳашаротларнинг тур таркибини аниклаш, биоэкологик хусусиятларни ва уларга карши куран чораларини ўрганиши бўйича тадқиқотлар ўтқазиши;
- зааркунандаларга қарни кимёвий ва биологик куран воситаларини қўллаш бўйича тадқиқотлар ўтқазиши;
- ўсимликлар ва кишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантинида технологияларни ташкиллаштириши;
- ўсимликлар ва кишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантинини амалга оширишда кимёвий ва биологик лабораторияларини ташкил қилиш, ҳимоя қилиш воситаларини қўллаш технологияларини яратиши;
- ўсимликлар карантини инспекциясини, карантин илмий марказини, туман ва вилоят бўлимларини, карантин чегара назорат постларини, илмий-тадқиқот институтларида лабораторияларидаги ишларни ташкиллаштириш ва бошкара олиши;
- ўсимликларни ҳимоя қилиш ва карантини соҳасида ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошкариш жараёнларини ишлаб чикиш, режалаштириш хамда татбик қилиш;
- мехнат жамоасига раҳбарлик қилиш;
- ишлаб чиқариш фаолиятида бошкариш сифатини назорат қилиш ва тадбиқ этиши;
- ишлаб чиқариш жараёнларини ва захираларини режалаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга татбик этиши;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиши ва улардан фойдаланиши билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуслари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;
- атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишилаб чиқариш жараёнларини назорат қилишида иштирок этиши;
- маҳсус фанларни ўқитиши методикасидан фойдаланиши ва уларни такомиллаштириши;
- ўсимликларни карантин зааркунандалари ва касалликлари фанлари бўйича маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини олиб борини, ўкув-таништирув, ишлаб чиқариш-технологик малака амалиётларига раҳбарлик қилишини;

-ўкув услугий кўрсатмалар, маъруза матнлари, амалиёт ва лаборатория машинулотларидан қўлланмалар, таркатма материаллар, ўкув фанлари ишчи дастурларини, календар режа, талабалар билимини рейтинг назорати жадвалини тузиш ва бошқа ўкув услугий хужжатларни тайёрлашни;

-кишлек хўжалигига инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “акли қишлоқ хўжалиги” (Smart agriculture) ва ракамлаштирилган агротехнологияларни жорий килиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш;

-талабалар билимини назорат килинда рейтинг тизими Низомидан тўғри фойдаланишни;

-ўз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.

ҚҲВ ўкув юртлари ва малака
ошириш бўлими бошлиғи

Ш.Жоникулов

Вазирлар Махкамаси хузуридаги
Ўсимликлар Карантини Давлат инспекцияси
бошлиғи ўринбосари

Б.Муродов

Ўсимликларни химоя қилиш илмини
тадқиқот институти директори

К.Маматов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сюнья 2020 йил

Қатиашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиги - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўкув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиги – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиги ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-мухитни муҳофаза килиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиги – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя килиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иктисадиётни илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза килиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўкув-услубий бошқармаси бошлиги-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудирлари ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини мухокамаси.

Сўзга чиқди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва қўнималарига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, КарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхонларнинг малакали мутахассислари иштирокида мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидағи илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан такриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳакида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳакида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳакида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Узбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари хисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга кўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун хафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўкув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гурухлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида куйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари иоми	
	шифри	
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (кишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (кишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия хисоби ва аудит (кишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоклар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (кишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоклар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дэҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкарамзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигига)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигига)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигига)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроцеснуослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (екинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (екинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкарамзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йигилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамили иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармоилари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимиға ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига белгиланган муддатда тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ,
ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти,
бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари
бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб
чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Қибрай тумани

“30” июн 2020 йил

Биз куйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
максус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини
мувофикаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ
хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи –
Ш.Жоникулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини
Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер,
дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов,
Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат
кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги
давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва
экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат”
уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш
бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси
бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон
бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-
М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш
агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси
ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги
Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Фалла-
Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА
Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва
Ўсимликлар экспериментал биалогияси илмий-тадқиқот институти
директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот
институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош
директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий
тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва
картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мұхандислари институти ректори - Ү.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чикиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режаларининг мазмуни билан танишириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (декончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали бодорчилик ва кўкарамзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-мухит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротуроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етишириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги З-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Кишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўкув юртлари бошқармаси бошлиғи

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
олий таълим муассасалари фасилитини
мувофиқлаштириш бош бошқармаси
бошлиғи

Вазирлар Маҳкамаси
Ўсимликлар карантини
инспекцияси бошлиғи ўринбосари

Ўзбекистон фермер, дехқон хўжаликлари
ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари,
геодезия, картография ва давлат кадастри
давлат қўмитаси раиси ўринбосари

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитаси раиси

Лимон етиштирувчилар ва экспорт
қилувчилар уюшмаси раиси

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув
юртлари ва илмий муассасалари билан
ишлаш бошқармаси бошлиғи

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси
биринчи ўринбосари

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини
ривожлантириш агентлиги директори

ABDULLAEV
VA O'QUV
YURTLARI
BOSHQARMASI
A.XOLIKOV

Б.Муродов

А.Хайтов

М.Рузметов

И.Бакиров

Б.Кўчкоров

Н.З. Фахрутдинов

Н.Г.Абдулазизов

Р.Курбонов

Н.Э.Нажимов

“Үзгрокимөхимоя” АЖ раиси ўринбосари

Р.Очилов

Р.Очилов

Қишлоқ хұжалиги вазирлиги хузурдағы
Уругчиликни ривожлантириш
директори

“Фалла-Алтег” АЖ ишлаб чыкаш
корхонаси директори

Ш.Намазов

Ш.Намазов

Ұсимликтарни ҳимоя қилиш
тадқиқот институти директори

ілмий

тадқиқот

ілмий

тадқиқот

Б.Холмухаммедов

А.Учаров

Ұрмон хұжалиги ілмий тадқиқот
институти директори

А.Хамзаев

А.Хамзаев

Академик М.Мирзаев номидагы
“Боғдорчилік, узумчилик ва виночилик
ілмий тадқиқот институти” бош директори

Ю.Саймназаров

Ұсимлиқшунослық ілмий тадқиқот
институти директори

А.Аманов

“Сабзавот-полиз экинлари
картошқачылық” ілмий тадқиқот институти
директори

Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университетінің
ишлари бүйіча проректори

С.Исламов

Тошкент давлат аграр университетида 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг 5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши талаблари асосида тайёрланган такомиллаштирилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мазкур малака талаблари Узбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПФ -5708-сон “Қишлоқ хўжалиги соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармонининг ижоросини таъминлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги соҳаси ва тармоқларида малакали кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш, фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг самарали интеграциясини таъминлаш мақсадида қабул қилинган, Узбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ПҚ -4421-сонли қарорларига асосан тузилган.

Тақризга тақдим этилган 5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талаблари ушбу таълим йўналишининг намунавий ўкув режаси, ўкув ва ишчи дастурларини яратиш учун асос ҳисобланади.

Такомиллаштирилган ушбу Малака талабларини ишлаб чиқишида иш берувчи ишлаб чиқариш корхоналари ва илмий-тадқиқот институтларининг талаблари инобатга олинганлиги, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида ривожланган давлатлар тенденциялари, халқаро тажрибалар, кредит –модуль тизимиға ўтиш талаблари инобатга олинган ҳамда зарурий билимлар мазмуни ва компонентларига қўйилган талабларнинг асосланганлиги, фанлар мазмунларининг тақрорланмаслиги ва бакалавриат фанларининг давомийлиги, уларни ишлаб чиқариш билан узвий боғланганлиги малака талабларининг ҳозирги замон талабига мос қилиб тайёрланган деб ҳисоблайман.

Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий тадқиқот институти директори ўринбосари, (PhD)

Х.М.Шукуров

Тошкент давлат аграр университетида 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг 5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини ва бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари бўйича тайёрланган такомиллаштирилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мазкур малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПФ -5708-сон “Қишлоқ хўжалиги соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармонининг ижоросини таъминлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги соҳаси ва тармоқларида малакали кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш, фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг самарали интеграциясини таъминлаш максадида қабул қилинган, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ПҚ-4421-сонли қарорларига асосан тузилган.

Ушбу малакавий талаблар ва ўқув режа фан олдида турган долзарб муаммоларни ўрганиш ва уларни ижобий ечимини излаб топишда замонавий услуг ва педагогик технологиялардан фойдаланиш, мустақил билим олиш ҳамда олинган маълумотларни кенг таҳлил қилишга имконият берилиши дикқатга сазовордир.

Юкорида қайд этилганларга асосан, ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, мазкур такомиллаштирилган 5411500 - Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат йўналиши бўйича талабаларнинг малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг ва кредит-модуль тизимининг талабларига жавоб беради ва уни мувофиқлаштирувчи кенгашда тасдиқлаш учун тавсия этаман.

**ТошДАУ “Ўсимликларни химоя қилиш”
кафедраси доценти, б.ф.н.**

Б.С.Болтаев

Тошкент давлат аграр университетида 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг 5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши талаблари асосида тайёрланган такомиллаштирилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мазкур малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПФ -5708-сон “Қишлоқ хўжалиги соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириши чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармонининг ижоросини таъминлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги соҳаси ва тармоқларида малакали кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш, фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг самарали интеграциясини таъминлаш мақсадида кабул килинган, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириши чора-тадбирлари тўғрисидаги ПИҚ -4421-сонли қарорларига асосан тузилган.

Тақризга тақдим этилган 5411500 – Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талаблари ушбу таълим йўналишининг намунавий ўқув режаси, ўқув ва ишчи дастурларини яратиш учун асос ҳисобланади.

Такомиллаштирилган ушбу Малака талабларини ишлаб чиқишида иш берувчи ишлаб чиқариш корхоналари ва илмий-тадқиқот институтларининг талаблари инобатга олинганлиги, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ютуклари, кадрлар тайёрлаш борасида ривожланган давлатлар тенденциялари, халқаро тажрибалар, кредит –модуль тизимига ўтиш талаблари инобатга олинган ҳамда зарурӣ билимлар мазмуни ва компонентларига қўйилган талабларнинг асосланганлиги, фанлар мазмунларининг тақрорланмаслиги ва бакалавриат фанларининг давомийлиги, уларни ишлаб чиқариш билан узвий боғланганлиги малака талабларининг ҳозирги замон талабига мос килиб тайёрланган деб ҳисоблайман.

ТошДАУ “Қишлоқ хўжалиги фитопатологияси кафедраси профессори, б.ф.н.

Х.Х.Нуралиев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаш “Аграр, ўрмон, балиқчилик хўжалиги ҳамда қишлоқ хўжалиги менежмент” ўқув-услубий бирлашмаси йигилишининг 4-сонли

БАЁННОМАСИ

“5” августр 2020 йил

Кибрай тумани

Қатнашдилар: Бирлашма раиси–Б.А.Сулаймонов

Аъзолари: ТошДАУ, ТИҚХММИ, СамВМИ, АндҚХАИ, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари, ўқув-услубий бошқарма (бўлим) бошликлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва таклиф этилганлар

Ўқув-услубий бирлашма котиби: Ўқув-услубий бошқармаси ўқув ишлари бўйича инспектори Д.М.Мустафакулов

Ўқув-услубий бирлашманинг 38 нафар аъзоларидан 31 нафари ҳамда таклиф этилганлар 7 нафар.

К У Н Т А Р Т И Б И:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйргида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Б.А.Сулаймонов:

1. Ҳаммангизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 июлдаги “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича таълимнинг кредит-модуль тизимида кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талabalар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талabalар учун ўқиш муддатини 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та

бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўнилмаларига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар ва берилган таклифлар асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чикилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзgartириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни мухокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар инситути ректори К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори Э.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори А.Жўраев университет профессорлари Х.Атабаева, Р.Дусмуратов, Х.Кимсанбоев, У.Норкулов, доцентлар З.Юлдашева, А.Хакимов, М.Атабаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2020 йил 30 июля қабул қилинган ПҚ-4795-сонли қарори республикамизда аграр таълим тизимини янада такомилаштириш, қишлоқ хўжалиги соҳаси учун юқори малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, кадрлар истеъмолчиларининг талаблари асосида тор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш тизимини тартибга солиши ҳамда ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирилди.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори С.Исламов-Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар бўлган реал эҳтиёжлари, уларнинг касбий малака ва тажрибасини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида таклифлари ва фикрлари-мулоҳазалари асосида ишлаб чикилди. Таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида Япония, Хитой, Корея, Индонезия, АҚШ, Германия, Англия каби ривожланган хорижий давлатларнинг энг илфор тажрибасилари чукур ўрганилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, ТДАУнинг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва

корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида куйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритаётган илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан экспертизадан ўтказилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дехқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкаlamзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкочилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-мухит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротурпроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаlamзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Узбекистон Республикаси Президентининг “Узбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Узбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Узбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон бўйругида белгиланған вазифаларни

ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат йўналиши малака талабларини ишлаб чиқилишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат йўналиши малака талабларини ишлаб чиқиша қўйидаги мъёрий-хукукий хужжатларига асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПФ -5708-сон “Қишлоқ хўжалиги соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармонининг ижоросини таъминлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги соҳаси ва тармоқларида малакали кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш, фан, таълим ва ишлаб чиқаришининг самарали интеграциясини таъминлаш мақсадида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ИК -4421-сонли карори қабул килинди.

Карорда Тошкент давлат аграр университети ва унинг филиалларида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб ташкил этиладиган янги Ўсимликлар химоясида мониторинг ва башпорат магистратура мутахассислиги очилиши бўйича кўрсатма берилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иқтисодиётни ривожлантириш йили” да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли фармонлари хамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий ва Ўрта маҳсус таълим вазирининг 2020 йил 30 июнь № 357 -сонли “2020-2021 ўкув йилидан таълим жараёнини кредит-модуль тизимига ўтиши” тўғрисидаги буйруги ишлаб чиқилди.

Малака талаблари ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив хукукий хужжатларга хамда халқаро тажрибаларга мувофик ишлаб чиқилди.

Профессор-ўқитувчилар, илмий тадқиқотчилар ва талабларининг инновацион технологияларни яратиш хамда жорий этиш борасидаги ташаббускорлиги ва моддий манфаатдорлигини ошириш;

Ўкув машгулотлари, малакавий амалиётларни ўтишда талabalарни инновацион ва янгича ўқитиш технологиялари хамда интерфаол услубларни, шу жумладан талabalарни мустақил изланишини таъминловчи механизmlарни кенг жорий этиш;

Малака талабини ишлаб чиқиша бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган хамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг карор ва фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллӣ ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлани, юксак касбий малакавий кўнікма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фанинг ривожланиш даражаси ва ютуклари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга караб тузилишига эришилганилиги натижасида таълим олувчиларниң қобилияtlари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирудчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёrlари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқиша мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлантирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўкув ишлар бўйича проректор, профессор

С.Я.Исламов

I.ҮҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ 2019 йилдаги үқув режа буйича

Назарий ва амалий таълим Аттестациялар Малакавий амалиёт Давлат аттестацияси Битирув мөлтакавий ишни химоясиз билдири Тайтил хафғасынни

2020 йилдагы үкүв режа бүйнчалық

Пазарий ва Аттестациялар Малакавий амалиёт Давлат аттестацияси битирүүнүүшүүлүк тарбиялык макалалар

ни хилдаги дарслар ҳаж

Т/р	Ўқув файллари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	2019 йилдаги ўқув режа бўйича			2020 йилдаги ўқув режа бўйича			Аудито рия юклама си фарки +/-	Изҳох*		
		Юклама хажми, ва соат ва %		да		Юклама хажми, ва соат ва %					
		Умумий	%	Аудитори я	Умумий	%	Аудитори я				
1.00	Табиий-халмий ва гуманистар файллар	1756	26.7	1040	1770	27,1	810	+14			
1.01	Ўзбекистон тарихи	78		54	120		45	+42	Ўрнига Математика		
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фукаролик жамияти	78		54	120		45	+42	Ўрнига Физика		
1.03	Фалсафа	128		72	180		90	+52	Ўрнига Кимё		
1.04	Динишунослик	64		36	120		60	+56	Ўрнига Биология		
1.05	Ўзбек (рус) тили	150		90	300		120	+150	Ўрнига Ботаника ва ўсимликлар физиологияси		
1.06	Хорижий тил	356		222	120		60	-236	Ўрнига Ўзбекистонинин ёни янги тарихи		
1.07	Жиҳомий маданият ва спорт*	128		72	180		90	+52	Ўрнига Фалсафа		
1.08	Вадеология асослари	-		-	90		90		Ўрнига Ўзбек (рус)		

1.09	Ахборот –коммуникацион технологиялар	184		108	240		120	+66	Үрнага Хорижий тил
1.10	Математика	128		72	90		30	-38	Үрнага Ўзбек тилини соҳада кўллаш янини фан қўйилган
1.11	Физика	128		72	120		60	+52	Үрнага Жилемоний тарбия ва спорт
1.12	Киме	160		90	-	-	-	-	1.03 т/р га олинган
1.13	Биология	128		72	-	-	-	-	1.04 т/р га олинган
	<i>Танлов фанлари</i>	46		26	-	-	-	-	Олиб ташланган
2.00	Умумкасбий фанлар	2920	44.3	1586	2430	37,2	1155	-490	
2.01	Ботаника ва ўсимликлар физиологияси	264		144	210		90	-54	Үрнага Кинлок хўжалигини механизациялантириш ва автоматлантириш
2.02	Кинлок хўжалик ишлаб чиқарининин механизациялантириш ва автоматлантириш	236		126	180		90	-56	Үрнага Кинлок хўжалинида Ахборот –коммуникацион технологиялар
2.03	Экология ва атроф мухит муҳофазаси	132		72	210		90	+78	
2.04	Тупроқшунослик ва агрокимё	264		144	270		120	+6	
2.05	Лехкочилик ва мелиорация	264		144	240		105	-24	
2.06	Умумий энтомология ва зоология	266		144	180		90	-86	Үрнага Усимликшунослик
2.07	Умумий фитопатология ва микробиология	266		144	180		90	-86	Үрнага Агробиотехнология
2.08	Ўсимликшунослик	166		90	240		120	+74	Үрнага Мевачилик ва сабзавотчилик
2.09	Касбий психология	132		72	240		120	+108	Үрнага Кинлок хўжалик маҳсулотларининин саклаш ва кайта ишлани технологияси
2.10	Агробиотехнология	190		104	120		60	-70	Үрнага Агробиотехнологияни ташкил этиши ва бошкарни
2.11	Мевачилик ва сабзавотчилик	166		90	120		60	-46	Бухгалтерия хисоби ва соликка тортни
2.12	Кинлок хўжалик маҳсулотларининин саклаш ва кайта ишлани технологияси	196		108	120		60	-24	Үрнага Ҳаёт фаолияти хавфензигиги
2.13	Агробиотехнологияни ташкил этиши ва бошкарни	144		78	-	-	-	-	2.10 т/р олинган
2.14	Бухгалтерия хисоби ва соликка тортни	144		78	-	-	-	--	2.11 т/р олинган
	<i>Танлов фанлари</i>	90		48	120		60		
3.00	Ихтиосслик фанлари	1462	22,2	776	2070	31,7	1020	+608	
3.01	Кинлок хўжалик маҳсулотлари импорти ва экспортида карантин тадбирлар	102		54	240		120	+138	Үрнага Умумий энтомология ва зоология
3.02	Микология	196		104	240		105	+44	Үрнага Умумий фитопатология ва микробиология
3.03	Кинлок хўжалик экшизари зарарли организмлари ривожланшининин олдиндан аниқлаш	148		78	120		60	-28	Үрнага Кинлок хўжалик маҳсулотлари импорти ва экспортида карантин тадбирлар
3.04	Ўсимликларни карантин зараркунандалари	148		78	180		90	+32	Үрнага Ўсимликлар ва маҳсулотлар карантинида фитоэкспертиза
3.05	Ўсимликларни карантин касалликлари	136		72	240		120	+104	Үрнага Микология
3.06	Кинлок хўжалик энтомологияси	180		96	180		90		Кинлок хўжалик экшизари зарарли организмлари ривожланшининин олдиндан аниқлаш
3.07	Кинлок хўжалик фитопатологияси	180		96	180		90		Үрнага Ўсимликларни карантин зараркунандалари

3.08	Ўсимликлар ва маҳсулотлар карантинидаги фитоэкспертиза	180		96	180		90		Ўсимликларни карантин касалларни
3.09					180		90		Қинилок хўжалик энтомологияси куйилган
3.10					120		60		Қинилок хўжалик фитопатологияси куйилган
	Танлов фанлари	68		36	210		105	+142	
4.00	Кўнимча фанлар	450	6.8	258	270	4,1	135	-180	
	ЖАМИ	6588	100	3660	6540	100	3120	-48	
	Малакавий амалиёт	1620			660			-960	
	Битириув малакавий иши химояси билин	270			-				Якуний давлат аттестациясига ўзгартирисиган.
	Аттестациялар	810			-				
	ЖАМИ	2700			660			-2040	
	ҲАММАСИ	9288			7200			-2088	

Изоҳ:

2019 йил ўқув режасидаги “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар” блокининг номи “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар” номига ўзгартирилди. “Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти”, “Валеология асослари”, “Диниунослик”, “Касбий психология” фанлари хамда 1 –блокдаги танлов фанлари олиб ташланган. 1-блокдаги “Ахборот –коммуникацион технологиялар” фани 2- блокка ўтказилган. 2-блокдаги Ботаника ва ўсимликлар физиологияси фани 1-блока, 2-блокдаги “Умумий энтомология ва зоология”, “Умумий фитопатология ва микробиология” фанлари 3- блок ихтисослик фанлари блокига ўтказилган.

Ўқув ишлар бўйича проректор, профессор

С.Я.Исламов

**5411500-Ўсимликлар ва қишлоқ хўјисалик маҳсулотлари карантини
бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини халкаро
микёсидаги бошқа таълим стандартлари малака талаблари билан
қиёсий таққослаш**

ТАХЛИЛИЙ МАЪЛУМОТИ

К.А.Тимиризев номидаги Россия давлат аграр университети ва Германия давлатининг Хохенхайм университетлари ҳамда Туркияning Ege University ўқув стандартлари билан танишиб чиқилди. Ўсимликларни химоя қилиш ва ўсимликлар карантини йўналишига тўғри келадиган фанлар асосида ўзимизни ўқув режадаги фанларга тузатишлар киритилди. К.А.Тимиризев номидаги Россия давлат аграр университетида бакалавриат учун қабул қилинган стандарт асосида бакалавриат учун 4500 соат ажратилган. Германия давлатида бакалавриат учун қабул қилинган стандарт асосида бакалавриат учун 4800 соат ҳамда Туркияning Ege University да 240 кредит ажратилган. Бизда қабул қилинган стандарт бўйича ўқув режадаги 1 босқич талабалари бакалавриат учун ихтисослик фанларига 2070 соат ажратилган.

Ўқув ишлари бўйича проректор,
профессор

С.Я. Исламов

Бакалавриат таълим жараёнинг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистан республикаси	Америка Кўшма Штатлариниң Бурдман университети	Туркиянинг Ege University	К.А.Тимириев номидаги Россия давлат аграр университети	Ставрополь давлат аграр университети
1.	Боннинини	Ўрта(тўлик) умумий таълим ёки урта маҳсус таълим хақида	Ўрта(тўлик) умумий таълим (secondary school) ёки коллеж таълими	Ўрта(тўлик) умумий таълим (secondary school) ёки коллеж таълими	Ўрта(тўлик) умумий таълим ёки ўрга маҳсус таълим хақида	Ўрта(тўлик) умумий таълим ёки ўрта маҳсус
2.	Давомийлиги	4 йил	3 йил	4 йил	4 йил	3.5 йил
3.	Таълим олувчилар сони	20-30	12-20	10-15	20-40	
4.	Ўтиш жойлари	Университет кафедралари, ўқув тақриба хўжалиги, станцияси ва кишлоқ хўжалик муассасалари	Университет кошидаги факультет, унинг филиаллари ва кишлоқ хўжалик муассасалари	Университет кошидаги факультетлари ва кишлоқ хўжалик муассасалари	Россия давлат аграр университети ва кишлоқ хўжалик муассасалари	Ставрополь давлат аграр университети ва кишлоқ хўжалик муассасалари
5.	Таълим берувчилар	Университет кошидаги факультеттар нинг профессор-ўқитувчилар ва мутахassisлари	Университет кошидаги факультетларнинг профессор-ўқитувчилар ва мутахassisлари	Университет кошидаги к/х факультетларнинг профессор-ўқитувчилар ва мутахassisлари	Университет кошидаги к/х факультетлари инг профессор-ўқитувчилар	Университет кошидаги к/х факультетлари инг профессор-ўқитувчилар

6.	Таълим жараёнини кузатиш ва иазорат қилиш	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудирлари, бевосита таълим берувчи ўқитувчилар. 1 кредит-30 академик соатни ташкил этади. Талаба битта семестрда 30 кредитлар ёки 90 соатни олиши ва курс ишларини топшириши керак	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудирлари, бевосита таълим берувчи ўқитувчилар. Талаба битта семестрда 90 кредитларни олиши ва курс ишларини топшириши керак	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудирлари, бевосита таълим берувчи ўқитувчилар. Талаба 240 кредитларни олиши ва курс ишларини топшириши керак	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудирлари, бевосита таълим берувчи ўқитувчилар. Талаба битта семестрда 60 кредитларни олиши керак. 1 кредит-36 академик соат курсишиларни топшириши керак	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудирлари, бевосита таълим берувчи ўқитувчилар. Талаба еттита семестрда 144 соат ажратилған
----	--	---	---	--	--	--

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УЧЕБНЫХ ПЛАНОВ БАКАЛАВРИАТА ПО "КАРАНТИН РАСТЕНИЙ И СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ" ЗАРУБЕЖНЫХ ВУЗОВ

№	Узбекистан- ТашГАУ	Университет Вайштетина (Германия)	США – Калифорнийский Университет (Защита растений)	США – Калифорнийский Университет (Энтомология)	США- Университет Иллинойса	№
Гуманитарные и социально-экономические дисциплины						
1-13	Предметы первого блока					1-13
Математические и естественно-научные дисциплины						
1	Математика	Mathematics I, Mathematics II	Mathematics	Mathematics	Mathematics	14
2	Информационные технологии в с/х	Applied computing and information systems	Technology and Communication for Business Management	Information technology	Information technology	15
3	Физика	Physics	Physics	Physics	Physics	16
17	Химия	General Chemistry for the Life Sciences	General Chemistry Organic Chemistry	General Chemistry	General Chemistry Organic Chemistry	17
4	Ботаника и физиология растений	Cell Biology	Plant Physiology	Plant Physiology	Botany	18
5	Биология	Practical Biological Chemistry	1 Cellular and Organismal Biology 2 Principles of Genetics	Plant Genetics	Biology	19
6	0	Ecology	Environment	Environmental science	Environmental science	20
ОБЩИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ						
7	Почвоведение и агрохимия (Общ -270, Ауд -120, Лекц -60, Лаб -60)	Soil Ecology and Biogeochemistry - Экология почв и биоразнообразие	1 Field Taxonomy and Ecology- таксономия и экология почв 2 Soil Genesis, Morphology, and Classification-Генезис, морфология и классификация почв	1 Field Taxonomy and Ecology- таксономия и экология почв 2 Soil Genesis, Morphology, and Classification-Генезис, морфология и классификация почв	Soil Fertility and Fertilizers - Почвенная fertильность и фертилизаторы	21
8	Экология и окружающий среда (Общ - 210, Ауд -90, Лекц -30, Лаб -30, Практ -30)	Erstellung und Interpretation von bodenkundlich-landschaftsökologischen Karten (Soil survey and ecological interpretation of landscapes) - Земледелие и экологические взаимоотношения в посевах	Ecosystems and Landscape Ecology- Экосистемы и экология почв	Ecosystems and Landscape Ecology- Экосистемы и экология почв	Principles of Agroecology - Основы агрэкологии	22
9	Механизация сельскохозяйственного производства (Общ -210, Ауд -90, Лекц -30, Лаб -30, Практ -30)	Gebäude-, Energie- und Umwelttechnik (Farm Buildings - Construction, Energy and Environmental Technology) - Строительство ферм - конструкции, механизмы и технологии	1 Mechanical Engineering - Инженерия механизмов 2 Equipment and Technology for Small Farms- Оборудование и технологии малых хозяйств	1 Mechanical Engineering - Инженерия механизмов 2 Equipment and Technology for Small Farms- Оборудование и технологии малых хозяйств	Farming system - Системы фермерских хозяйств	23
10	Плодоводство и овощеводство (Общ - 240, Ауд -120, Лекц -60, Лаб -60)		1 Crop Management Systems for Vegetable Production - Управление систем производством овощей 2 Biological Applications in Fruit Production - Биологическая апликация в производстве фруктов	1 Crop Management Systems for Vegetable Production - Управление систем производством овощей 2 Biological Applications in Fruit Production - Биологическая апликация в производстве фруктов	Introduction to Crop Sciences - Введение в растениеводство	24
11	Агробиотехнология (Общ -180, Ауд -120, Лекц -40, Лаб -40, практик-40)	Bio- und Gentechnologie in der Agrar- und Ernährungswissenschaft - Биология и геномика в сельском хозяйстве	Introduction to Biotechnology-Введение в биотехнологию	Principles of Plant Biotechnology- Принципы биотехнологии	Biotechnology in Agriculture - Биотехнология в сельском хозяйстве	25
12	Растениеводство (Общ -180, Ауд -90, Лекц -30, Лаб -60)	Crop Ecology - Экология растениеводства Crop and fruit physiology, signalling and allelopathic interactions - Физиология и взаимоотношения (организмов) в растениеводстве	1 Ecology of Crop Systems - экология систем посевов 2 Plant Growth and Development-Рост и развитие растений	1 Ecology of Crop Systems - экология систем посевов 2 Plant Growth and Development-Рост и развитие растений	Crop Growth and Development -Рост и развитие растений	26
13	Технология хранения и переработки сельхозпродукции (Общ -240, Ауд -120, Лекц -40, Лаб -40)	Futterkonservierung - Verfahren und Prozessmanagement (Crop Conservation, Technologies and Process Management)- Хранение, технологии и процессы управления	Microbiology and Safety of Fresh Fruits and Vegetables- Микробиология и безопасность свежих фруктов и овощей	Microbiology and Safety of Fresh Fruits and Vegetables- Микробиология и безопасность свежих фруктов и овощей	The global food production - Глобальное производство пищи	27
14		Biologisches Systemmanagement (Biological system management) - Управление биологических систем	Entomology-энтомология	Entomology-энтомология	Introduction to entomology - Insect Classification- Классификация насекомых Applied Entomology -Частная энтомология Insect ecology - Экология насекомых	28
			Animal Biology-Биология животных	Animal Biology-Биология животных		

			Animal Evaluation- Эволюция животных	Animal Evaluation: Эволюция животных			
15	Сельскохозяйственный энтомология (Общ -180, Ауд -90, Лекц -30, Лаб -60)	Diagnose und Identifizierung von Schaderregern (Diagnosis and identification of pests and pathogens)- Диагностика и идентификация патогенов	1 Introduction to Plant Pathology -введение в фитопатологию	1 Introduction to Plant Pathology - введение в фитопатологию	Introductory Plant Pstholgy- Общая фитопатология	29	
			2 Diseases of Vegetable and Field Crops -- болезни овощных и полевых культур	2 Diseases of Vegetable and Field Crops Болезни овощных и полевых культур	Plant Pathogenic Fungi - Фитопатогенные грибы		
			3 Diseases of Fruit, Nut, and Vine Crops Болезни фруктовых, орехоплодных культур и винограда	3 Diseases of Fruit, Nut, and Vine Crops Болезни фруктовых, орехоплодных культур и винограда	Plant Virology - Фитовирусология		
			Microbiology-микробиология	Microbiology-микробиология	Phytopathology - Фитобактериология		
16		Resistenz und Toleranz gegenüber Schaderregern Pflanzenschutz und Pflanzenzuchtung (Resistance and tolerance to pests and pathogens plant protection and plant breeding - Устойчивость и толерантность к вредителям и патогенам	1 Introduction to Environmental Toxicology-Введение в токсикологию	1 Introduction to Environmental Toxicology- Введение в токсикологию	Basic Toxicology - Общая токсикология	30	
			2 Toxicology of Pesticides-токсикология пестицидов	2 Toxicology of Pesticides-токсикология пестицидов	Insect Pest Management - Интегрированная защита растений		
			3 Agricultural Pest Management -Регулирование численности вредителей	3 Agricultural Pest Management - Регулирование численности вредителей	Herbicide Action in Plants - Воздействие гербицидов на растение		
17		Individuelle Projektarbeit zum Bereich Haltung und Anwendung von Nutzarthropoden und Nematoden (Sustainable use of beneficial arthropods and nematodes)- Возможное применение полезных артропод (членистоногих) и нематод		Introduction to Biological Control - Введение в биологический контроль		31	
		Biologie der Wirt-Parasit-Interaktionen (Biology of host-parasiteinteractions) - Биология взаимоотношений хозяин-паразит		2 Advanced Biological Control - Биологический контроль			
				3 Biology of Parasitism -Биология паразитизма			
				4 Ecology of Insect Parasitoids-Экология паразитных насекомых			
18	Фитоэкспертиза по карантину растений и продукции (Общ -180, Ауд -90, Лекц -30, Практ -60)		Global Disease Biology Research Discussion Обсуждение биологических исследований мировых болезней (растений)		Plants, Pathogens and People - Растения, патогены и человечество	32	
19	Организация и управление агробизнесом (Общ -120, Ауд -60, Лекц -30, Лаб -30)	1 Agricultural and Resource Economics – сельское хозяйство и ресурсы экономики	1 Agricultural and Resource Economics – сельское хозяйство и ресурсы экономики	Principles of Crop Advising - Принципы управления в растениеводстве	33		
		2 Economic Basis of the Agricultural Industry- Экономические основы сельскохозяйственного производства	2 Economic Basis of the Agricultural Industry- Экономические основы сельскохозяйственного производства				
		3 Fundamentals of Organization Management-Основы организации управления	3 Fundamentals of Organization Management-Основы организации управления				
		4 Agricultural Policy-Сельскохозяйственная политика	4 Agricultural Policy-Сельскохозяйственная политика				
20	Бухгалтерский учет и налогообложение (Общ -120, Ауд -60, Лекц -20, Лаб -20)		Business Law -Законы бизнеса	Business Law Законы бизнеса		34	
21	Безопасность жизнедеятельности (Общ -90, Ауд -56, Лекц -22, Лаб -18, Практ -16)						
22	Дисциплины по выбору					35	
			Специальные дисциплины				
23	Общая энтомология и зоология (Общ -240, Ауд -120, Лекц -60, Практ -60)	Biologie der Wirt-Parasit-Interaktionen (Biology of host-parasiteinteractions) - Биология взаимоотношений хозяин-паразит	Art. Science and the World of Insects - Наука и мир насекомых	1 Art. Science and the World of Insects - Наука и мир насекомых	Applied Entomology -Частная энтомология	36	
				2 Natural History of Insects- естественная история насекомых	Insect Classification- Систематика насекомых		
				3 General Entomology - Общая энтомология	Forest and Landscape Insects - Насекомые леса и земельных площадей		

			насекомых	4 Functional Insect Morphology -Функциональная морфология насекомых 5 Insect Physiology -Физиология насекомых 6 Insect Systematics -Систематика Насекомых 7 Insect Ecology -Экология насекомых	
24	Общая фитопатология и микробиология (Общ -240, Ауд -105, Лекц -48, Практ - 57)		1 Introduction to Plant Pathology -введение в фитопатологию 2 Diseases of Vegetable and Field Crops – Болезни овощных и полевых культур 3 Diseases of Fruit, Nut, and Vine Crops – Болезни фруктовых, орехоплодных культур и винограда	Introduction to Plant Pathology -введение в фитопатологию	Plant Disease Diagnosis - Диагностика Diseases of field Crops - Болезни посевов
25	Карантинный вредителей растений (Общ -180, Ауд -90, Лекц -30, Практ -60) Импорт и экспорт в карантинный растений (Общ -120, Ауд -60, Лек -30, Пр -30)		Toxicology of Pesticides - Токсикология пестицидов Concepts in Pest Management - концепция регулирования численности вредителей	Arthropod Pest Management - Регулирование численности членистоногих Concepts in Pest Management - концепция регулирования численности вредителей	Integrated Pest Management - Интегрированная защита растений
26	Сельскохозяйственный фитпатология (Общ -120, Ауд -60, Лекц -30, Лаб -30)	Experimentelle Phytomedizin – Pflanzenkrankheiten, Pflanzenschutz (Experimental phytomedicine – Plant Diseases, Plant Protection)- Экспериментальная фитомедицина - Болезни растений, защита растений	Global Disease Biology Research Discussion – Обсуждение биологических исследований мировых болезней (растений) 2 Biodiversity - Биоразнообразие 3 Animal Communication-Сообщества животных	Global Disease Biology Research Discussion - Обсуждение биологических исследований мировых болезней (растений) 2 Biodiversity - Биоразнообразие 3 Animal Communication-Сообщества животных	Molecular Bio of Microbe-Plant Inter - Молекулярная биология в системе микроб-растение